

El turisme a Eivissa, vuit anys en recessió continuada

Aquesta vegada, el crit d'alarma sembla fonamentat. Els hotelers afirmen que assisteixen a una *mort suau* del turisme a Eivissa i Formentera, i remarquen que això no tan sols es constatarà enguany, sinó que les Pitiüses ja fa vuit temporades consecutives que es troben immerses en una tendència descendent que encara no ha tocat fons. Per primera vegada des de l'aparició del turisme de masses a Eivissa, els anys 60, s'aprecia una caiguda del negoci de manera sostinguda durant gairebé una dècada, circumstància que, segons els empresaris, podria anticipar una crisi estructural i de llarga durada.

Paradoxalment, el nombre de turistes que cada any arriba a Eivissa, tant per via aèria com per via marítima, no para de créixer. Si el 2001 hi arribaren 1,6 milions, el 2008 ja superaren els dos milions de viatgers, una xifra rècord. Per tant, on és el problema? "Passa que és cert que hi ha més turistes, però no es queden tant de temps a l'illa i, per tant, n'han de venir més per a omplir els hotels durant l'estiu", resumeix el president d'aquesta associació empresarial eivissenca, Joan Josep Riera.

Les xifres de les estadístiques oficials son eloqüents: si l'any 2002 un visitant típic romania a Eivissa durant 8,13 dies, només sis anys després, el 2008, l'estada mitjana ja era només de 5,91 dies. És a dir, si el nombre de dies d'estada ha baixat d'un 20%, cal que al port i a l'aeroport hi arribin un 20% més de turistes per compensar aquesta pèrdua. Joan Josep Riera explica el seu cas: "L'any 2000, vaig tenir al meu hotel 4.900 clients que, com que es quedaven deu dies seguits, em proporcionaren 49.000 pernотacions. En canvi, l'any passat per a aconseguir aquestes mateixes 49.000 pernотacions vaig necessitar 7.000 clients, perquè només s'hi quedaren una mitjana de set dies."

Des del 2001, el negoci va minvant d'any en any, sobretot a causa de la reducció dels dies d'estada dels turistes, que ha passat de vuit a cinc només en sis anys.

JOAN ANTONI RIERA

Tot i que el nombre de turistes que arriben a Eivissa ha anat augmentant d'any en any, l'estada que hi fan és com més va més curta.

D'aquesta manera, analitzant el conjunt de la indústria hotelera pitüsa (un negoci compost per gairebé 100.000 places en total), les estadístiques confirmen que el 2001 hi hagué 1.523.000 pernотacions, enfront de les 1.334.000 de l'any 2008. És a dir, se n'han perdut 200.000 pel camí durant aquests anys, i la tònica continua igual.

Pisos com a hotels. La reducció de l'estada mitjana és un dels motius que expliquen la situació dels hotelers, però no és l'única. Molts dels turistes que arriben a l'illa no s'allotgen en establiments del sector, sinó en pisos particulars, en edificis residencials, no autoritzats ni habilitats per a aquesta finalitat, però que aconsegueixen esquivar els controls (i, sobretot, eviten pagar impostos) de les institucions. "Hi ha moltes zones de l'illa on hi ha edificis residencials al costat de la mar que semblen hotels, amb taxis entrant i sortint tothora. És una cosa que no es pot controlar, perquè qualsevol pot comprar un pis o dos en un bloc de la Platja d'en Bossa, per exemple, i llogar-los emparant-se en la llei d'arrendaments urbans, com si fossin un pis normal", explica Riera.

Però no són únicament els hotelers. També els restaurants i els bars, un dels puntals fonamentals de la indústria turística, se'n ressenten de manera continuada des de fa gairebé una dècada, des de molt abans que es parlàs de crisi. El president d'aquest sector, Pere Ortíz, afirma que els beneficis dels restaurants van baixant, d'any en any, d'un 4% o un 5% anual. Les raons són, especialment, la proliferació d'hotels que ofereixen el servei del *tot inclòs*, que estalvia als clients d'haver de sortir de l'establiment, a més de la pèrdua de poder adquisitiu dels visitants i la progressiva reducció de la temporada, que en una dècada ha passat de ser de cinc mesos a només tres i mig. A tot això s'hi afegeix des de fa un any la crisi econòmica mundial, que ja no tan sols *frena* els turistes, sinó també els residents. I això mateix que passa amb els restaurants, passa també amb els comerciants i amb més sectors, que veuen com baixen suaument però ininterrompudament els guanys.

El fracàs de les campanyes institucionals per a allargar la temporada més enllà del període estival és clamorós.

JOAN LLUÍS FERRER

D'any en any, des del 2001, els ingressos en hotels i restaurants d'Eivissa han anat baixant. Segons les previsions, enguany i l'any vinent podrien ser les pitjors temporades des de fa molt de temps.

Hi ha dirigents empresarials que ja demanen de concentrar els esforços a salvar la temporada alta i abandonar tota il·lusió de portar turistes els mesos de gener i febrer. Aquests darrers lustres, el govern balear, el Consell Insular i els ajuntaments han esmerçat ingents quantitats de fons públics a atreure turisme els mesos d'abril, maig i juny, a més de l'octubre, que són fronterers amb la temporada alta. Però no ha servit de res. Les dades de l'aeroport demostren que al maig i al juny es reben cada any més pocs turistes, de manera semblant a l'octubre. És a dir, que no tan sols no s'ha elevat la quantitat de viatgers, sinó que fins i tot continua reduint-se. D'aquesta manera, el negoci del turisme a Eivissa i Formentera es converteix en una autèntica *jungla* en la qual lluiten de manera acarnissada per la supervivència una multitud de petites empreses i negocis, que saben que el teló s'alça l'1 de juliol i cau l'1 de setembre. Dos mesos.

Un altre factor que va minvant la indústria turística és la caiguda del poder adquisitiu dels visitants. Tot i que, sorprenentment, no hi ha estadístiques fiables (perquè no inclouen sèries de més de quatre anys) sobre la despesa turística a Eivissa i a Formentera, els comerciants i empresaris confirmen que cada vegada l'estiuejant gasta menys diners. Això és així, sobretot, perquè el turis-

me familiar, que és el més consumidor, recula a marxes forçades a les Pitiüses, en benefici dels turistes de discoteca i els anglesos, que gasten molt menys, hi romanen només tres o quatre dies, i amb prou feines deixen riquesa a l'illa. "Una família alemanya va a un restaurant de categoria; com que porta fills gasten contínuament i s'allotgen en hotels d'un cert nivell; en canvi, un anglès jove només s'alimenta de pizzes i hamburgueses i sobreviu a qualsevol hostel de pa sucats amb oli", afirmava Josep Ferrer, un comerciant que coneix bé el turisme d'Eivissa.

El temor arran de tota aquesta situació és especialment evident si es té en compte que la temporada del 2009 no només no suavitzarà la tendència, sinó que l'agreujarà en grans dosis. "Fins ara, hem baixat un graó cada any, però enguany en baixarem tres o quatre de cop", afirma l'hotelier Pedro Matutes, que encara va més enllà a l'hora de manifestar la preocupació. "Estic preocupat per la temporada del 2009, però encara més per la del 2010. El motiu és que la programació dels avions es fa sempre amb un any d'antelació: ara es programen les arribades de l'any que ve, i les notícies que en tenc són prou dolentes."

Joan Lluís Ferrer